

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

З А Т В Е Р Д Ж У Ю
В.о. декана факультету соціальної
педагогіки та психології

О. В. Пономаренко
(підпис) (ініціали та прізвище)

«01» вересня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підготовки бакалаврів

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Комп'ютерні науки»

спеціальності 122 Комп'ютерні науки

галузі знань 12 Інформаційні технології

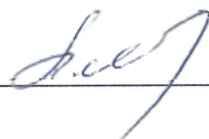
ВИКЛАДАЧ: Шевченко Н. Ф. д.психолог.н., професор, професор кафедри психології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри психології

Протокол №1 від «29» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри психології

 Н. О. Губа

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

 Н. В. Матвіїшина

2025 рік

Зв'язок з викладачем: Шевченко Наталія Федорівна

E-mail: shevchenkonf.20@gmail.com

Телефон: (061) 228-76-46

Кафедра: психології, VIII корп., ЗНУ, ауд. 220 (2-й пов.)

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Психологія професійної діяльності» є обов'язковою та входить до циклу загальної підготовки спеціальності за освітньою програмою «Комп'ютерні науки».

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія професійної діяльності» є забезпечення майбутніх фахівців з комп'ютерних наук системою психологічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності, формування у них потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі професійної діяльності.

Основними *завданнями* вивчення цієї дисципліни є такі:

- ознайомлення здобувачів освіти з методами пошуку, оброблення та аналізу психологічної інформації з різних джерел;
- формування знань про психологічні особливості інших людей;
- оволодіння здобувачами вмінням будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі професійної діяльності;
- оволодіння здобувачами вміннями працювати в команді, бути критичним і самокритичним, приймати обґрунтовані рішення, виявляти наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- оволодіння вмінням організовувати, планувати, проводити ділові бесіди різного рівня складності.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни «Психологія професійної діяльності» є необхідною складовою для подальшого опанування дисципліни «Управління ІТ-проєктами», а також для проходження виробничої практики (проходить в ІТ-компаніях).

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Цикл загальної підготовки	
Семестр	4-й	4-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	16 год.	4 год.
Практичні заняття	14 год.	4 год.
Лабораторні заняття	—	—
Самостійна робота	60 год.	82 год.
Консультації	Понеділок, 14.30 (дистанційно або очно)	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=18159	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності / результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
Компетентності		
ЗКЗ Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Лекція, проблемний виклад матеріалу, пояснення, самостійна робота, методи пошуку творчих рішень професійного характеру, робота в групах	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання творчої активності під час практичних занять, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти. Підсумковий контроль: опитування, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти
ЗК10 Здатність бути критичним і самокритичним	Розв'язування ситуаційних професійних завдань під час практичних занять, самостійна робота, методи пошуку творчих рішень професійного характеру, уявний експеримент, робота в групах	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання творчої активності під час практичних занять, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти. Підсумковий контроль: опитування, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти

Компетентності / результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК11 Здатність приймати обґрунтовані рішення	Розв'язування ситуаційних професійних завдань під час практичних занять, пояснення, самостійна робота, методи пошуку творчих рішень професійного характеру, уявний експеримент, робота в групах	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання творчої активності під час практичних занять, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти. Підсумковий контроль: опитування, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти
ЗК13 Здатність діяти на основі етичних міркувань	Розв'язування ситуаційних професійних завдань під час практичних занять, пояснення, самостійна робота, методи пошуку творчих рішень професійного характеру, уявний експеримент, робота в групах	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання творчої активності під час практичних занять, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти. Підсумковий контроль: опитування, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти
Програмні результати навчання		
ПР20 Вміти донести до фахівців і нефаківців інформації, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію; презентувати професійні погляди, ідеї та результати роботи в сфері комп'ютерних наук, забезпечуючи порозуміння та згоду всіх учасників комунікаційного процесу	Проблемний виклад матеріалу, розв'язування ситуаційних професійних завдань під час практичних занять, самостійна робота, методи пошуку творчих рішень професійного характеру, робота в групах	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання творчої активності під час практичних занять. Підсумковий контроль: опитування, оцінювання творчої продукції здобувачів освіти

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологічні основи професійної діяльності.

Предмет, об'єкт, завдання та основні категорії психології професійної діяльності. Психологічна характеристика професійної діяльності. Структура професійної діяльності. Психічні процеси. Пізнавальні та емоційно-мотиваційні психічні процеси. Рушійні сили розвитку психіки.

Змістовий модуль 2. Психологічні особливості людини.

Особистість. Психічні властивості особистості. «Професійна Я-Концепція» особистості. Індивідуально-психологічний вимір особистості фахівця. Врахування психотипічних та індивідуально психологічних особливостей особистості у професійній діяльності. Вплив рівня розвитку емоційного інтелекту на успішність. Розуміння темпераменту та його основні теорії. Особистість лідера: індивідуальна траєкторія розвитку.

Змістовий модуль 3. Психологія професійної діяльності фахівця з комп'ютерних наук.

Інтегрована характеристика фахівця європейського рівня. Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність фахівця. Колектив і особистість. Лідерство і керівництво. Психолого-педагогічні основи поведінки фахівця у конфліктних ситуаціях. Мотиваційне поле професійної діяльності фахівця. Основи теорії мотивації. Самомотивація та прийоми її стимулювання.

Змістовий модуль 4. Психологія професійного спілкування.

Функції, типи і види спілкування. Культура та етика ділового спілкування. Методи командної роботи у сфері комп'ютерних наук. Закономірності успішного спілкування. Мистецтво самопрезентації. Мистецтво публічного виступу.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Змістовий модуль 1. Психологічні основи професійної діяльності				
Лекція 1	Психологічна характеристика професійної діяльності	2	0,5	тиждень 1
Практичне заняття 1	Структура професійної діяльності	2	0,5	тиждень 2
Лекція 2	Психічні процеси	2	0,5	тиждень 3
Практичне заняття 2	Пізнавальні та емоційно-мотиваційні психічні процеси	2	0,5	тиждень 4
Змістовий модуль 2. Психологічні особливості людини				
Лекція 3	Особистість. Психічні властивості особистості	2	0,5	тиждень 5
Практичне заняття 3	«Професійна Я-Концепція» особистості	2	0,5	тиждень 6
Лекція 4	Індивідуально-психологічний вимір особистості фахівця	2	0,5	тиждень 7
Практичне заняття 4	Врахування психотипічних та індивідуально психологічних особливостей особистості у професійній діяльності	2	0,5	тиждень 8

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Змістовий модуль 3. Психологія професійної діяльності фахівця з комп'ютерних наук				
Лекція 5	Інтегрована характеристика фахівця європейського рівня	2	0,5	тиждень 9
Практичне заняття 5	Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність фахівця	2	0,5	тиждень 10
Лекція 6	Колектив і особистість. Лідерство і керівництво	2	0,5	тиждень 11
Практичне заняття 6	Психолого-педагогічні основи поведінки фахівця у конфліктних ситуаціях	2	0,5	тиждень 12
Змістовий модуль 4. Психологія професійного спілкування				
Лекція 7	Функції, типи і види спілкування	2	0,5	тиждень 13
Лекція 8	Методи командної роботи у сфері комп'ютерних наук	2	0,5	тиждень 14
Практичне заняття 7	Закономірності успішного спілкування	2	1	тиждень 15

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття / роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Опитування, дискусія, розв'язування ситуаційних професійних завдань	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється повнота розкриття питання та ступінь творчої активності під час заняття	5
Практичне заняття 2	Опитування, дискусія, розв'язування ситуаційних професійних завдань, робота в групах пошуку творчих рішень професійного характеру	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється повнота розкриття питання та ступінь творчої активності під час заняття	5
Практичне заняття 3	Опитування, дискусія, розв'язування ситуаційних професійних завдань, робота в групах пошуку творчих рішень професійного характеру	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється повнота розкриття питання та ступінь творчої активності під час заняття	5
Практичне заняття 4	Опитування, дискусія, розв'язування ситуаційних професійних завдань, робота в групах пошуку творчих рішень професійного характеру	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється повнота розкриття питання та ступінь творчої активності під час заняття	5

Вид заняття / роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
Практичне заняття 5	Опитування, дискусія, розв’язування ситуаційних професійних завдань, уявний експеримент, робота в групах пошуку творчих рішень професійного характеру	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється повнота розкриття питання та ступінь творчої активності під час заняття	5
Практичне заняття 6	Опитування, дискусія, розв’язування ситуаційних професійних завдань, уявний експеримент, робота в групах пошуку творчих рішень професійного характеру	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється повнота розкриття питання та ступінь творчої активності під час заняття	5
Практичне заняття 7	Опитування, дискусія, розв’язування ситуаційних професійних завдань, уявний експеримент, робота в групах пошуку творчих рішень професійного характеру	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється повнота розкриття питання та ступінь творчої активності під час заняття	5
Виступ на практично му занятті з обраного питання	Представлення авторського доробку з обраної тематики (завдання виконується в межах самостійної роботи студентів)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється творчий продукт здобувача (доповідь, презентація) та його представлення	15
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється повнота розкриття питання	10
	Практичне завдання (завдання виконується в межах самостійної роботи студентів)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Оцінюється творчий продукт здобувача та його представлення	30
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Оцінювання додаткових видів робіт

Нижче наведені приклади додаткових (альтернативних) форм роботи здобувачів освіти. Бали за ці види робіт є додатковими і виконують заохочувальну функцію.

Робота в групі над розв'язанням практичного завдання (ситуаційної професійної задачі) (до 5 балів на кожному практичному занятті).

Написання наукової статті або тез, виступ на конференції, заохочується додатковими балами (до 20 балів), якщо тематика цих видів робіт збігається зі змістом дисципліни.

Створення авторського інноваційного продукту, що є елементом індивідуального завдання (до 20 балів).

Проходження онлайн-курсів, тренінгів, вебінарів, курсів підвищення кваліфікації тощо. За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження цих заходів з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 20 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Андреев А. М., Андреева О. А. Науковий туризм як інструмент формування життєтворчої компетентності здобувачів освіти під час виконання інноваційних STEAM-проектів. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: педагогічні науки* : зб. наук. пр. Бердянськ : БДПУ, 2025. Вип. 2. С. 9–21. DOI: <https://doi.org/10.32782/2412-9208-2025-2-9-21>.

2. Андреев А. М., Андреева О. А. Психолого-педагогічний супровід розвитку креативності здобувачів освіти на матеріалі технічної творчості. *Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 25 жовт. 2023 р.). Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. С. 73–74.

3. Кириченко В. В. Психологія праці та інженерна психологія: навч. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с.

4. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2012. 200 с.

5. Ложкін Г. В., Воляннюк Н. Ю., Солтик О. О. Психологія праці: навч. посіб. / за ред. Г. В. Ложкіна. Хмельницький: ХНУ, 2013. 191 с.

6. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації: монографія. Чернівці: Книги-XXI, 2019. 527 с.

7. Практикум з психології професійної діяльності / упоряд. і ред. В. С. Біскуп, Т. Л. Надвинична. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 65 с.

8. Психологія праці у звичайних та екстремальних умовах: навч. посіб. Укладачі: М. С. Корольчук, В. М. Корольчук, С. М. Миронець та ін. Київ: КНТЕУ, 2015. 652 с.

9. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.

10. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості: посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 136 с.

11. Сивогракова З. А., Алексеєнко Н. В. Психологія розвитку та професійного становлення особистості: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 60 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

2. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених даною дисципліною. Пропуски та запізнення на заняття є недопустимими.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу). Неприпустиме складання роботи, виконаної іншою особою.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, ноутбуків та інших гаджетів під час лекційних та лабораторних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (з активованим режимом «без звуку»).

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами здійснюється безпосередньо на заняттях та додатково за допомогою месенджерів (наприклад, Telegram), електронної пошти і в СЕЗН Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих поза межами формальної освітньої програми (неформальна та інформальна освіта). Результати можуть бути зараховані як виконання окремих тем, розділів, видів навчальних занять, завдань самостійної роботи, за умови їх відповідності програмним результатам навчання.

Успішне проходження курсів на онлайн платформах (наприклад, Prometheus, Coursera, edX, Udemy тощо), зміст яких корелює з тематикою дисципліни та вказаних в електронному курсі дисципліни в СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle, може бути зараховано згідно з правилами визначеними в Положенні ЗНУ Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти (<https://surl.li/gachqj>).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою:
<https://surl.li/vlweoj>

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету:
<https://surl.li/wdzjrl>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ:
<https://surl.lu/hfjbya>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ:
<https://surl.li/qgacqa>

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:

Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ:
<https://surl.li/unwzzm>

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ:
<https://surl.lu/xkxmuz>

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Кабінет практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** – навч. корп. №4, каб. №235 (понеділок, середа, четвер 9.00-11.00, 13.00-15.00), навч. корп. №9 (ІННІ) каб.57 (п'ятниця 9.00-11.00, 13.00-15.00), гуртожиток №6 (вул. Добролюбова, 19, середа 9.00-11.00, 13.00-15.00). Попередній запис за тел.: 228-76-48, (099) 253-78-73 щоденно з 9 до 15.

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.

Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://surl.li/ivcwih>

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ):
<https://moodle.znu.edu.ua>.

Посилання для відновлення паролю:
<https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
<http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>